

WOJEWODA POMORSKI

PS-IX.431.3.6.2020.JMT

Gdańsk, dnia 16 grudnia 2020 r.

**Pani
Aldona Dawidowicz
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ustce**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustce, ul. P. Dunina 24, 76-270 Ustka.
Przedmiot kontroli	Poprawność realizacji zadań zleconych gminie przez administrację rządową z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
Okres objęty kontrolą	Okres świadczeniowy 2018/2019 trwający od dnia 1 października 2018 roku do 30 września 2019 roku. Kontroli podlegały postępowania zakończone przyznającą (przynajmniej częściowo) lub odmowną decyzją administracyjną wydaną na ww. okres.
Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	▪ Art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1464). ▪ Art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 tej ustawy (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 224). ▪ Art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU
Wydział Polityki Społecznej

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 58 30 77 287, fax: 58 301 43 37
www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

	państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1851 z późn. zm. oraz tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.)
Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	Data rozpoczęcia: 30 września 2020 roku Data zakończenia: 1 października 2020 roku
Kierownik Jednostki kontrolowanej	Pani Aldona Dawidowicz objęła stanowisko Kierownika GOPS w Ustce z dniem 1 sierpnia 2019 roku. Należy zaznaczyć, że w czasie trwania kontrolowanego okresu świadczeniowego 2018/2019 poprzednim Kierownikiem Jednostki kontrolowanej była Pani Alicja Roguszcza .
Skład zespołu kontrolującego	Joanna Marszałowicz-Tonia – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku – kierownik zespołu kontrolnego, Beata Wróblewska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku – członek zespołu kontrolnego, Katarzyna Sulewska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku – członek zespołu kontrolnego.

Działając na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej w związku z art. 46 tej ustawy Zespół kontrolny przekazuje wystąpienie pokontrolne.

Ileokroć w projekcie wystąpienia pokontrolnego z kontroli była mowa o:

1. *Ośrodka, GOPS, Jednostce kontrolowanej, Jednostce, Kontrolowanym* – należy przez to rozumieć Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustce.
2. *Ustawie* – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
3. *Organie właściwym* – należy przez to rozumieć Wójta Gminy Ustka.

I. Informacje wstępne:

Przygotowanie do analizy obszarów kontrolnych:

W zawiadomieniu o planowanej kontroli, w ramach analizy przedkontrolnej, zgodnej z wytycznymi do zasad prowadzenia czynności sprawdzających w administracji rządowej, zwrócono się do Ośrodka o przekazanie ewidencji decyzji administracyjnych (wygenerowanej z systemu dziedzinyowego). Celem było dokonanie doboru próby 50 wniosków z załącznikami i 50 wydanych decyzji, których poprawność zweryfikowano kolejno w dniach: 30 września oraz 1 października 2020 roku.

W odpowiedzi na wystosowane przez urząd pismo, w dniu 24 września 2020 roku, GOPS w Ustce poinformował o **630** postępowaniach administracyjnych dotyczących ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego (**614** postępowań administracyjnych zakończonych przyznaniem prawa do świadczenia wychowawczego przynajmniej dla jednego dziecka z wniosku i **16** postępowań administracyjnych zakończonych odmową przyznania prawa do świadczenia wychowawczego za okres 2018/2019). W przekazanych przez Jednostkę kontrolowaną rejestrach decyzji wykazane zostały **2 decyzje** wydane w ramach koordynacji oraz **22 decyzje zmieniające** decyzje pierwotne - nie podlegają kontroli oraz nie są uwzględniane podczas doboru próby do kontroli. Zgodnie z tym uwzględniono do doboru **próby 606 decyzji (630-2-22 = 606)**.

Na tej podstawie kierownik zespołu kontrolnego wylosował teczki rzeczowe, które podlegały badaniu. Metoda losowania dobrana została w taki sposób, aby umożliwić zbadanie różnych akt spraw ze względu na charakter wniosku.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przyjęte techniki kontroli w tym: badanie materiałów przedkontrolnych oraz uzupełnionych w dniu kontroli (ewidencję decyzji administracyjnych), badanie wylosowanej dokumentacji w dniu kontroli, analizę danych statystycznych / liczbowych przekazanych przez GOPS w Ustce, rozmowy z kierownikiem jednostki kontrolowanej oraz pracownikami Jednostki zaangażowanymi w postępowania w celu uzyskiwania informacji, a także tworzenie dowodów (zestawień), odbiór i protokołowanie ustnych wyjaśnień / ustnych oświadczeń.

Poddano analizie następującą niżej wymienioną dokumentację:

- **10 postępowań administracyjnych wyłącznie na pierwsze lub jedyne dziecko w rodzinie** (postępowania zakończone zostały przyznaniem prawa do świadczenia na to dziecko);
- **5 postępowań administracyjnych na pierwsze oraz drugie / kolejne dziecko w rodzinie**

(postępowania zakończone zostały przyznaniem prawa do świadczenia tylko na dziecko / dzieci w przypadku których nie obowiązuje kryterium dochodowe - odmowa na pierwsze dziecko);

- **13 postępowań administracyjnych na pierwsze oraz drugie / kolejne dziecko w rodzinie** (postępowania zakończone zostały przyznaniem prawa do świadczenia na wszystkie wnioskowane dzieci);
- **20 postępowań administracyjnych wyłącznie na drugie / kolejne dziecko w rodzinie** (postępowania zakończone zostały przyznaniem prawa do świadczenia na to dziecko / dzieci);
- **2 postępowania administracyjne na pierwsze dziecko lub jedyne dziecko w rodzinie** (zakończzone odmową przyznania prawa do świadczenia na to dziecko) [akta kontroli str. nr 44-48].

Przeanalizowano łącznie 50 postępowań administracyjnych w sprawach z wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego. Zostały skontrolowane niżej wymienione decyzje (przyznanie, odmowa/przyznanie, odmowa):

GOPS-ŚW.5740.000029.2019 z dnia 25.02.2019 r., GOPS-ŚW.5740.000384.2018 z dnia 10.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000280.2018 z dnia 29.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000270.2018 z dnia 29.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000609.2018 z dnia 06.11.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000054.2019 z dnia 14.05.2019 r., GOPS-ŚW.5740.000485.2018 z dnia 02.10.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000498.2018 z dnia 02.10.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000218.2018 z dnia 24.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000603.2018 z dnia 02.11.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000112.2018 z dnia 23.07.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000225.2018 z dnia 27.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000294.2018 z dnia 30.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000373.2018 z dnia 10.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000118.2018 z dnia 26.07.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000494.2018 z dnia 02.10.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000595.2018 z dnia 31.10.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000046.2019 z dnia 04.04.2019 r., GOPS-ŚW.5740.000431.2018 z dnia 21.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000189.2018 z dnia 23.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000596.2018 z dnia 02.11.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000283.2018 z dnia 29.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000374.2018 z dnia 10.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000236.2018 z dnia 27.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000061.2019 z dnia 03.06.2019 r., GOPS-ŚW.5740.000367.2018 z dnia 07.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000329.2018 z dnia 05.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000131.2018 z dnia 08.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000141.2018 z dnia 09.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000139.2018 z dnia

09.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000234.2018 z dnia 27.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000165.2018 z dnia 16.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000300.2018 z dnia 31.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000437.2018 z dnia 21.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000398.2018 z dnia 13.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000390.2018 z dnia 12.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000179.2018 z dnia 21.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000232.2018 z dnia 27.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000465.2018 z dnia 27.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000185.2018 z dnia 22.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000400.2018 z dnia 13.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000440.2018 z dnia 21.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000530.2018 z dnia 16.10.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000208.2018 z dnia 24.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000155.2018 z dnia 14.08.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000358.2018 z dnia 07.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000436.2018 z dnia 21.09.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000022.2019 z dnia 13.02.2019 r., GOPS-ŚW.5740.000578.2018 z dnia 25.10.2018 r., GOPS-ŚW.5740.000545.2018 z dnia 19.10.2018 r.

Zebrana dokumentacja została sprawdzona pod względem: zasadności przyznawania prawa do świadczenia wychowawczego, prawidłowości przyjmowanych wniosków, kompletowania załączników, terminowości i poprawności wydanych decyzji administracyjnych oraz terminowości wypłat. Powyższe podobszary oceniono z zastosowaniem przyjętych kryteriów kontroli: *legalności* oraz *rzetelności*. Czynności które zostały podjęte na wstępie obejmowały: przedstawienie kierownikowi Ośrodka – Pani Aldonie Dawidowicz legitymacji służbowych oraz imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wydanego przez Wojewodę Pomorskiego. Zostało ono wystawione w dniu 25 września 2020 roku. Poinformowano stronę o przysługujących jej prawach i obowiązkach (m.in. o obowiązku niezwłocznego przedstawiania żądanych dokumentów, sporządzania niezbędnych kopii, terminowego udzielania ustnych i pisemnych wyjaśnień w sprawach objętych przedmiotem kontroli, jak również o prawie składania oświadczeń, o ile dotyczą one zakresu kontroli). Przekazano informacje o zakresie i harmonogramie kontroli. Podczas wszystkich czynności, podejmowanych w Jednostce w dniu 30 września oraz 1 października 2020 roku, obecni byli pracownicy odpowiedzialni za opracowanie kontrolowanych spraw: *starsi inspektorzy ds. świadczeń rodzinnych* - Pani Agnieszka Bobko oraz Pani Katarzyna Grzelczyk. Zgodnie z obowiązkiem realizacji zadań zleconych - *przyznawania i wypłaty świadczenia wychowawczego*, Pani Agnieszka Bobko oraz Pani Katarzyna Grzelczyk posiadała między innymi w swoim zakresie czynności i obowiązków te, które wynikają z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (zakres

czynności i obowiązków z dnia 2 lipca 2018 roku) [akta kontroli str. nr 96, 100].

Kontrola przeprowadzona została w trybie zwykłym oraz odnotowana pod numerem 1/2020 w książce kontroli.

Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą:

W pierwszej kolejności dokonano wglądu w „dokumentację organizacyjną”, regulującą ustrój, podstawy formalne działania Ośrodka, jego tryb pracy, zakres upoważnień i kompetencji instytucjonalnych oraz personalnych do wykonywania czynności związanych z ustalaniem przedmiotowych uprawnień:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustce został powołany na podstawie Uchwały Nr XXXIX/395/2006 Rady Gminy w Ustce z dnia 20 października 2006 roku [akta kontroli str. nr 50].

W związku z powołaniem jednostki organizacyjnej GOPS w Ustce zgodnie z wyżej wymienioną uchwałą stanowisko Kierownika z dniem 5 stycznia 2007r. objęła Pani Alicja Roguszcza (Nr Pisma OSO.0114-9A/07) [akta kontroli str. nr 88].

Wyznaczenie jednostki organizacyjnej gminy, właściwej do wykonywania obowiązków wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, nastąpiło na podstawie Uchwały Nr XVI.201.216 Rady Gminy Ustka z dnia 18 marca 2016 roku. Wykonanie uchwały zostało powierzone Wójtowi Gminy Ustka [akta kontroli str. nr 91].

Ustalono, że Wójt gminy Ustka na podstawie art. 10 ust. 2, art. 28 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego upoważnił w dniu 30 marca 2016 roku (Upoważnienie nr OSO.077.11.2016) Kierownika Ośrodka Panią Alicję Roguszcza do *prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego oraz do wydawania w tych sprawach decyzji* [akta kontroli str. nr 93].

Wójt upoważnił na podstawie art. 10 ust. 2, art. 28 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego w dniu 30 marca 2016 roku (Upoważnienie nr OSO.077.12.2016) Specjalistę Pracy Socjalnej GOPS w Ustce Panią Elżbietę Sroka do *prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego oraz do wydawania w tych sprawach decyzji* [akta kontroli str. nr 94].

Na podstawie ww. aktów Pani Alicję Roguszcza oraz Pani Elżbieta Sroka były

upoważnione do podpisywania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń 500+.

W kontrolowanym okresie zasiłkowym nastąpiła zmiana na stanowisku Kierownika. Wójt gminy Ustka na podstawie art. 47 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym udzielił pełnomocnictwa z dnia 1 sierpnia 2019 r. (Pełnomocnictwo OSO.077.82.2019.BP) Pani Aldonie Dawidowicz do sprawowania funkcji na stanowisku kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustce [akta kontroli str. nr 90].

W związku z tym, Wójt gminy Ustka na podstawie art. 10 ust. 2, art. 28 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego upoważnił w dniu 1 sierpnia 2019 roku (Upoważnienie nr OSO.077.87.2019.BP) Kierownika Ośrodka Panią Aldonę Dawidowicz do *prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego oraz do wydawania w tych sprawach decyzji* [akta kontroli str. nr 92].

Pracownicy merytoryczni posiadali oddzielne upoważnienia do *prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych* – upoważnienie nr OSO.077.13.2016 wydane przez Wójta gminy Ustka z dnia 30 marca 2016 r dla Pani Katarzyny Grzelczyk (zatrudnionej w kontrolowanym okresie i obecnie), upoważnienie nr OSO.077.15.2016 wydane przez Wójta gminy Ustka z dnia 30 marca 2016 r dla Pani Agnieszki Bobko (zatrudnionej w kontrolowanym okresie i obecnie), upoważnienie nr OSO.077.57a.2018.BP wydane przez Wójta gminy Ustka z dnia 22 czerwca 2018 r dla Pani Jolanty Kamel, upoważnienie nr OSO.077.46a.2017.BP wydane przez Wójta gminy Ustka z dnia 18 lipca 2017 r dla Pani Marzeny Płuciennik, upoważnienie nr OSO.077.69.2019 wydane przez Wójta gminy Ustka z dnia 14 czerwca 2019 r dla Pani Darii Pietrzyk [akta kontroli str. nr 95, 99, 103, 105, 107].

Wójt gminy Ustka na podstawie art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego oraz art. 28 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci upoważnił w dniu 17 lipca 2017 pracowników merytorycznych do *poświadczenia zgodności odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań z oryginałem*: Panią Katarzynę Grzelczyk (Upoważnienie nr OSO.077.37.2017.BP), Panią Agnieszkę Bobko (Upoważnienie nr OSO.077.36.2017.BP) oraz Panią Marzenę Płuciennik (Upoważnienie nr OSO.077.39.2017.BP) [akta kontroli str. nr 109-111].

- GOPS w Ustce działał na podstawie umocowań regulaminowych określonych poprzez załącznik do:

- Zarządzenia Kierownika GOPS w Ustce Nr 11/2015 z dnia 29 kwietnia 2015 roku,

- Zarządzenia Kierownika GOPS w Ustce Nr 25.2016 z dnia 14 października 2016 roku,
- Zarządzenia Kierownika GOPS w Ustce Nr 30.2016 z dnia 28 grudnia 2016 roku,
- Zarządzenia Kierownika GOPS w Ustce Nr 14.2018 z dnia 20 czerwca 2018 roku,
- Zarządzenia Kierownika GOPS w Ustce Nr 5.2019 z dnia 19 marca 2019 roku [akta kontroli str. nr 56-87].

W regulaminie organizacyjnym zgodnie z § 12: *Kierownik jest przełożonym dla podległych mu pracowników i sprawuje bezpośredni nadzór nad ich pracą.*

W strukturze organizacyjnej *Ośrodka Kierownik działał jednoosobowo i podlegali mu bezpośrednio zatrudnieni pracownicy z działu świadczeń rodzinnych wychowawczych i funduszu alimentacyjnego: starsi inspektorzy ds. świadczeń rodzinnych oraz pracownicy na stanowiskach pomoc administracyjna.*

Zgodnie z zapisami § 16 regulaminu organizacyjnego GOPS w Ustce do zadań Kierownika Ośrodka należało między innymi: reprezentowanie Ośrodka na zewnątrz, nadzór w sprawach z zakresu prawa pracy, wykonywanie prawa zwierzchnika służbowego wobec wszystkich zatrudnionych pracowników Ośrodka, prowadzenie postępowań, a także wydawanie decyzji administracyjnych.

W kontrolowanym okresie początkowo stanowisko Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustce pełniła Pani Alicja Roguszcak, która była upoważniona do podpisywania decyzji dot. świadczenia wychowawczego [akta kontroli str. nr 88 oraz 93]. Drugą osobą upoważnioną do podpisywania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń 500+ była Pani Elżbieta Sroka [akta kontroli str. nr 94].

Pod koniec okresu zasiłkowego 2018/2019 tj.: od 1 sierpnia 2019 roku nastąpiła zmiana na stanowisku Kierownika GOPS w Ustce i obowiązki te przejęła Pani Aldona Dawidowicz [akta kontroli str. nr 89-90].

Natomiast zgodnie z § 21 regulaminu organizacyjnego GOPS w Ustce do podstawowego zakresu działania Działu Świadczeń Rodzinnych, Wychowawczych i Funduszu Alimentacyjnego należało między innymi: przyjmowanie i kompletowanie dokumentów dotyczących świadczenia wychowawczego, udzielanie informacji wskazówek i pomocy w zakresie świadczenia, wprowadzanie wniosków do systemu komputerowego, kwalifikowanie do poszczególnych form pomocy, sporządzanie projektów decyzji administracyjnych prowadzonych spraw [akta kontroli str. nr 56-87].

- Do akt kontroli włączono kserokopię statutu zatwierdzonego:
 - Uchwałą Nr XXXIX/395/2006 Rady Gminy w Ustce z dnia 20 października 2006 roku,

- Uchwałą Nr XVI.157.2012 Rady Gminy Ustka z dnia 17 lutego 2012 roku [akta kontroli str. nr 51-55].

Całość wyżej opisanego materiału dowodowego przedłożył Kierownik Ośrodka. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Techniczne zabezpieczanie kontrolowanego zadania:

Na podstawie rozmowy z Kierownikiem Ośrodka i pracownikami oraz na podstawie ogólnych spostrzeżeń oceniono, że pracownikom zostały zapewnione dostateczne warunki lokalowo-bytowe oraz niezbędne urządzenia biurowe potrzebne do właściwego wykonywania obowiązków wynikających z ustawy.

Ośrodek w Ustce korzystał z systemu dziedzicznego Signity.

Pracownicy Ośrodka korzystali przy wydawaniu decyzji z następujących weryfikacji w systemach zewnętrznych poprzez Empatia: CBB (Centralnej Bazy Beneficjentów), PESEL (Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności) oraz weryfikacji dochodów.

Po uzyskaniu danych sporządzana była decyzja - bez sprawdzenia wniosku w weryfikacjach zewnętrznych nie można zatwierdzić decyzji w systemie.

Działanie systemu eliminowało ewentualne nadpłaty świadczeń (w przypadku ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia, urodzenia dziecka) oraz dokonywało weryfikacji pobierania świadczeń w innych jednostkach terenowych (brak możliwości pobrania świadczenia wychowawczego na to samo dziecko z dwóch różnych jednostek) [akta kontroli str. nr 119].

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

II. Wynik analizy przeprowadzonych postępowań administracyjnych:

Podczas dokonywania czynności kontrolnych dokumentację sprawdzono pod względem zasadności przyznawania prawa do świadczenia wychowawczego, prawidłowości przyjmowanych wniosków, kompletowania załączników, terminowości i poprawności wydawania decyzji administracyjnych.

Zasadność przyznawania świadczeń wychowawczych (*legalnie i rzetelnie*):

W kontrolowanym okresie ośrodek przeprowadzał postępowania zgodnie z przepisami prawa. Ustalono, że zgodnie z zapisami art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, we wszystkich kontrolowanych przypadkach zasadnie przyznano prawo do świadczenia wychowawczego – zgodnie z zapisami ustawy do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Została prawidłowo ustalona wysokość należności oraz

dokonywano wypłat w prawidłowym okresie. W sposób właściwy zostali objęci *Programem Rodzina 500+* wszyscy rodzice / opiekunowie dzieci, których rodziny nie przekraczały kryterium dochodowego w wysokości określonej przepisami tj. 800,00 zł netto lub 1.200,00 zł netto (jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne). W obrębie badanej próby nie stwierdzono przypadków nienależnego wypłacenia środków. Stwierdzono, iż *starsi inspektorzy ds. świadczeń rodzinnych* oraz pracownicy na stanowiskach *pomoc administracyjna* przeprowadzający postępowania administracyjne, sumiennie i rzetelnie analizowali indywidualne sytuacje rodzinne. Wykonanie zadania z zakresu przyznawania świadczeń wychowawczych było poprawnie nadzorowane przez Kierownika.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Prawidłowość przyjmowanych wniosków (*legalnie i rzetelnie*):

Zespół kontrolny ustalił, że we wszystkich kontrolowanych przypadkach postępowanie w sprawie prawa do świadczenia 500+ zostało wszczęte na wniosek strony.

Wśród wszystkich 50 kontrolowanych wniosków 12 zostało przekazanych drogą elektroniczną. Wnioski te zgodnie z systemem wskazanym w art. 13 ust. 5 pkt 2 i 3 ustawy rozpatrzone zostały w formie pisemnej.

Przeprowadzona analiza poprawności formalnej wniosków wykazała, że nie brakowało w ich zakresie niezbędnych danych, a *starsi inspektorzy ds. świadczeń rodzinnych* przeprowadzający postępowanie administracyjne wykazywali się starannością na rzecz odebrania od stron wszelkich informacji, potrzebnych przy wydawaniu decyzji administracyjnej. Ustalono poprawne oznaczenie wniosków (na wniosku umieszczano oznaczenie jednostki, datę wpływu oraz nadano numer).

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Prawidłowość kompletowania załączników do wniosków (kompletność dokumentacji)

(*legalnie i rzetelnie*):

GOPS w Ustce samodzielnie pozyskiwał od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, drogą elektroniczną lub drogą pisemną, dane dotyczące:

- osób ubiegających się o świadczenia wychowawcze oraz członków ich rodzin,
- dochodu podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych [...] – wysokość dochodu, wysokość składek na ubezpieczenia społeczne, wysokość należnego podatku, a także wysokość składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W aktach świadczeniobiorców zostały umieszczone wszystkie konieczne załączniki, istotne

dla rozstrzygnięcia spraw fakty oraz okoliczności, takie jak: świadectwa pracy, wszelkiego typu zaświadczenia o dochodzie, zaświadczenia od pracodawców, dokumenty potwierdzające utratę lub uzyskanie dochodu. Nie stwierdzono braków formalnych odnośnie zaniechania przez pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie spraw czynności związanych z ich uzupełnieniem, czy samodzielnym pozyskaniem lub zweryfikowaniem informacji oraz wezwaniem wnioskodawcy do złożenia dokumentów.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Terminowość i poprawność wydawania decyzji administracyjnych (*legalnie i rzetelnie*):

We wszystkich decyzjach administracyjnych data wydania decyzji mieściła się w terminach określonych przez ustawę. Sprawy rozpatrywane były bez zbędnej zwłoki. Nie było zastrzeżeń względem organizacji pracy *starszych inspektorów ds. świadczeń rodzinnych* w zakresie przygotowania projektu rozstrzygnięcia i przedstawienia go Kierownikowi. Postępowania administracyjne były przeprowadzane na bieżąco i systematycznie.

Kontrolowane decyzje administracyjne zawierały wszystkie elementy wymienione w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks Postępowania Administracyjnego. Z mocy art. 27 ust.3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, powoływanego w podstawie prawnej, decyzje te były natychmiast wykonalne. Decyzje, które zostały podpisane, zawierały wszystkie konieczne akty prawne oraz ich zapisy, określone numerami artykułów. W decyzjach została wyszczególniona informacja w brzmieniu: *"W przypadku wystąpienia zmian mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego tj.: zmiany w liczbie członków rodziny, uzyskanie dochodu przez pełnoletniego członka rodziny lub innych zmian mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego osoba otrzymująca świadczenie wychowawcze jest obowiązana do niezwłocznego powiadomienia o tym organu właściwego wypłacającego doświadczenie (Art. 20 ust. 1 Ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci)."*

Uzasadnienie prawne odwoływało się do przytoczenia i wyjaśnienia przepisów podstawy prawnej, związanych głównie z kryterium dochodowym, okresem przyznawania i wysokością świadczenia. Uzasadnienie faktyczne (jeżeli była odmowa przyznania świadczenia) zawierało informacje o dochodzie rodziny i dochodzie członków rodziny w przeliczeniu na osobę oraz informację, że zostało przekroczone zostało kryterium dochodowe.

W decyzji, w pouczeniu wnioskodawcy informowani byli o możliwości i terminie złożenia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Słupsku za pośrednictwem organu wydającego decyzję, w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

W decyzji administracyjnej nr GOPS-SW.5740.000061.2019 z dnia 3 czerwca 2019 r. przyznano świadczenie na drugie dziecko od 21 maja 2019 r. do 30 września 2019 r. Na decyzji widnieje tylko kwota 500 zł przyznania świadczenia. Powinno wykazać się kwotę 177,50 zł przysługującą za niepełny miesiąc tj. za okres od 21 maja 2019 r. do 31 maja 2019 r.

Natomiast w wyniku zgromadzonych dokumentów oraz na podstawie ustnych i pisemnych wyjaśnień Kierownika Ośrodka oraz pracownika, ustalono, że na liście wypłat nr 000093/2019 z dnia 21 czerwca 2019 r. naliczona została i wypłacona prawidłowo wysokość świadczenia [akta kontroli str. nr 288-303].

W decyzji administracyjnej nr GOPS-SW.5740.000022.2019 z dnia 13 lutego 2019 r. przyznano świadczenie na drugie dziecko od 3 lutego 2019 r. do 30 września 2019 r. Na decyzji widnieje tylko kwota 500 zł przyznania świadczenia. Powinno wykazać się kwotę 464,30 zł przysługującą za niepełny miesiąc tj. za okres od 3 lutego 2019 r. do 28 lutego 2019 r.

Natomiast w wyniku zgromadzonych dokumentów oraz na podstawie ustnych i pisemnych wyjaśnień Kierownika Ośrodka oraz pracownika, ustalono, że na liście wypłat nr 000019/2019 z dnia 20 lutego 2019 r. naliczona została i wypłacona prawidłowo wysokość świadczenia [akta kontroli str. nr 304-325].

Brak w wyżej wymienionych decyzjach poprawnej kwoty przysługującej za niepełny miesiąc spowodowany był błędem pisarskim. W związku z tym, że zasadność wypłaty świadczenia została zachowana, opisany wyżej brak staranności nie został zakwalifikowany jako uchybienie.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wobec powyższego, Zespół kontrolny w następujący sposób ocenił wyszczególnione podobszary w ramach przedmiotu kontroli:

- zasadność przyznawania świadczeń wychowawczych – *ocena pozytywna*
- prawidłowość przyjmowanych wniosków – *ocena pozytywna*
- prawidłowość kompletowania załączników do wniosków – *ocena pozytywna*
- terminowość i poprawność wydawania decyzji administracyjnych – *ocena pozytywna*

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

III. Wpływ Programu Rodzina 500+ na udzielanie świadczeń z pomocy społecznej:

Przeprowadzając kontrolę, przeanalizowano i ustalono, czy wybrani świadczeniobiorcy, którzy

otrzymywali zasiłek okresowy, celowy lub korzystali z dożywiania dzieci w szkołach, po przyznaniu prawa do świadczenia wychowawczego *po raz pierwszy* przestali korzystać z systemu pomocy społecznej, czy nadal korzystali ze udzielanego wcześniej wsparcia.

W wyniku przeanalizowania dokumentów wybranych świadczeniobiorców stwierdzono, że:

- w przeważającej ilości tj. w 32 przypadkach, wnioskodawcy przed ustaleniem po raz pierwszy prawa do świadczenia wychowawczego nie pobierali świadczeń z pomocy społecznej (zasiłku celowego, okresowego, nie korzystali z dożywiania) i po ustaleniu prawa do 500+ ich sytuacja nie uległa zmianie;
- w 4 przypadkach sytuacja wnioskodawców nie uległa zmianie, tj. pobierali świadczenie z pomocy społecznej (korzystali z dożywiania w formie posiłku w szkole) a po ustaleniu prawa do 500+ kontynuowali pobieranie tego samego świadczenia z pomocy społecznej;
- w 1 przypadku wnioskodawca korzystał ze świadczeń z pomocy społecznej (z zasiłku okresowego, zasiłku celowego oraz dożywiania w formie posiłku w szkole), a po ustaleniu prawa do świadczenia 500+ korzystał tylko z dożywiania w formie posiłku w szkole (nie korzystał już z zasiłku celowego i okresowego);
- w 1 przypadku wnioskodawca korzystał ze świadczeń z pomocy społecznej (z zasiłku okresowego oraz dożywiania w formie posiłku w szkole), a po ustaleniu prawa do świadczenia 500+ nie wnioskował o pomoc i zaprzestał pobierać te świadczenia z pomocy społecznej;
- w 1 przypadku wnioskodawca korzystał ze świadczenia z pomocy społecznej (dożywiania w formie posiłku w szkole), a po ustaleniu prawa do świadczenia 500+ korzystał z dożywiania w formie posiłku w szkole oraz dodatkowo z zasiłku stałego);
- w 3 przypadkach wnioskodawcy korzystali ze świadczenia z pomocy społecznej (z dożywiania w formie posiłku w szkole), a po ustaleniu prawa do świadczenia 500+ nie wnioskowali o pomoc i zaprzestali pobierać to świadczenie z pomocy społecznej;
- w 3 przypadkach wnioskodawcy korzystali ze świadczeń z pomocy społecznej (z zasiłku okresowego, zasiłku celowego oraz z dożywiania w formie posiłku w szkole), a po ustaleniu prawa do świadczenia 500+ nie wnioskowali o pomoc i zaprzestali pobierać te świadczenia z pomocy społecznej;
- w 1 przypadku wnioskodawca nie korzystał ze świadczeń z pomocy społecznej

(z zasiłku okresowego, zasiłku celowego oraz dożywiania w formie posiłku w szkole), a po ustaleniu prawa do świadczenia 500+ zaczął korzystać z zasiłku stałego;

- w 1 przypadku wnioskodawca korzystał ze świadczeń z pomocy społecznej (z zasiłku okresowego oraz dożywiania w formie posiłku w szkole), a po ustaleniu prawa do świadczenia 500+ korzystał tylko z dożywiania w formie posiłku w szkole (nie korzystał już z zasiłku okresowego);
- w 1 przypadku wnioskodawca korzystał ze świadczenia z pomocy społecznej (z zasiłku celowego), a po ustaleniu prawa do świadczenia 500+ nie wnioskował i nie korzystał tego zasiłku [akta kontroli str. nr 120-122].

W wyniku przeprowadzonej analizy skontrolowanej próby (nie uwzględniono 2 rodzin, które otrzymały decyzję odmowną, czyli brano pod uwagę 48 rodzin), ustalono, że w przypadku 8 rodzin wypłata środków z „Programu” wpłynęła na udzielanie wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej - zaprzestano wnioskować i pobierać świadczenia z pomocy społecznej (co stanowi 16,67% (8/48) z weryfikowanych 48 spraw z zakończonych przyznaniem świadczenia 500+ przynajmniej dla jednego dziecka z wniosku). W przypadku 2 rodzin wsparcie wynikające z pobierania świadczeń z pomocy społecznej zostało ograniczone (co stanowi 4,17% (2/48) z weryfikowanych 48 spraw zakończonych przyznaniem świadczenia przynajmniej dla jednego dziecka z wniosku). W związku z powyższym w przypadku tych 10 rodzin była zależność między wypłatą świadczenia wychowawczego, a zaprzestaniem wnioskowania o zasiłki z pomocy społecznej. Natomiast w przypadku 2 rodzin, w okresie od pierwszego ustalenia 500+ dla rodziny, zaczęto korzystać z wsparcia wynikające z pobierania świadczeń z pomocy społecznej (co stanowi 4,17% (2/48) z weryfikowanych 48 spraw zakończonych przyznaniem świadczenia przynajmniej dla jednego dziecka z wniosku).

Dodatkowo Pani Kierownik złożyła oświadczenie, wskazując że wypłata świadczenia wychowawczego w gminie Ustka w okresie od 1 października 2018 roku do 30 września 2019 roku miała pozytywne oddziaływanie na jakość życia świadczeniobiorców. Mniejsza ilość osób zwracała się z wnioskiem o przyznanie pomocy finansowej rodzinie, co może świadczyć o tym, że sytuacja finansowa w rodzinach uległa poprawie. W gminie Ustka realizacja programu 500+ przyczyniła się do poprawy sytuacji majątkowej świadczeniobiorców, co również potwierdziły współpracujące z Jednostką instytucje, m. in. szkoły. Zmniejszyła się

liczba świadczeniobiorców korzystających z pomocy społecznej w formie zasiłków okresowych i celowych. Najczęstszą formą korzystania z pomocy społecznej pozostała forma dożywiania w szkole. Podczas spotkań pracowników pomocy społecznej z mieszkańcami w domach odnotowano lepszy status mieszkania, wyposażenia, zapewnienia pomocy dydaktycznych dzieciom, odzieży i zabawek [akta kontroli str. nr 118].

IV. Dane statystyczne przekazane przez Jednostkę kontrolowaną.

Gmina Ustka jest gminą wiejską w powiecie słupskim i dzieli się na 19 sołectw. Na podstawie informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka łączna liczba mieszkańców Gminy Ustka według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła **7.988** osób, z tego **1.651** dzieci w wieku do 18 roku życia.

Zgodnie z założeniami programu kontroli należało ustalić:

1. Udział pierwszych dzieci, na które zostało przyznane świadczenie, wśród wszystkich dzieci, których rodzice / opiekunowie uzyskali prawo do wypłaty środków na okres świadczeniowy 2018/2019.
2. Procent nierozpatrzonej wniosków w stosunku do wszystkich złożonych wniosków na okres świadczeniowy 2018/2019.

Odnosząc się do pkt.1 oraz opierając się na oświadczeniach złożonych przez Kierownika Ośrodka, ustalono, że „*świadczenie wychowawcze w okresie świadczeniowym 2018/2019 przyznano dla 921 dzieci, w tym na pierwsze dziecko 415, co stanowi 45,06% z 921 (415/921) wszystkich dzieci objętych świadczeniem wychowawczym.*

Zgodnie z wytyczną Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w przypadku, w którym procent udziału pierwszych dzieci przewyższałby średnią określoną na poziomie 37%, należało ustalić przyczyny tego stanu faktycznego. W kontrolowanej gminie Ustka procent udziału pierwszych dzieci przewyższał tę średnią, w związku z czym zachodziła potrzeba uzasadniania tego stanu. Na podstawie informacji przekazanych przez Kierownika wynikało to z ubóstwa rodzin na terenie gminy Ustka. Występowało tu bezrobocie, często wielodzietność i bezradność życiowa. Miejscowości zamieszkane przez świadczeniobiorców znacznie oddalone od miasta - brak połączeń autobusowych, w związku z tym utrudniony dojazd do potencjalnych miejsc pracy. Często możliwość podjęcia pracy istniała jedynie w sezonie letnim.

Świadczenie wychowawcze w okresie zasiłkowym 2018/2019 obejmowało **55,78%** (921/1.651)

wszystkich dzieci zamieszkujących na terenie gminy Ustka.

Natomiast odnosząc się do pkt. 2 należy zaznaczyć, że ilość wszystkich wpływających wniosków wynosiła: 694 wniosków. W tej liczbie zawierały się także wnioski złożone w związku ze zmianą sytuacji życiowej oraz dochodowej rodziny – 32 wnioski (niektóre z nich nie wymagały wydania decyzji bądź zmiany decyzji, z uwagi na dalsze uprawnienia do pobierania świadczeń). Ze wszystkich 649 wniosków zostało złożonych w formie papierowej 533 wniosków natomiast elektronicznej 161 wniosków. Nie rozpatrzono 32 wniosków, co stanowiło 4,61% (32/694) wszystkich wniosków złożonych o świadczenie wychowawcze. Wynikało to z przekazania wniosków wg właściwości miejscowej ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy, przesłania do Wojewody Pomorskiego do Oddziału Koordynacji Świadczeń Rodzinnych i Wychowawczych, pozostawienia wniosków zamkniętych bez nadania biegu (zdublowanych, w wyniku złożenia przez wnioskodawcę wniosków podwójnie). Umorzono postępowania w 24 sprawach [akta kontroli str. nr 112-113].

V. Tryb przyjmowania wniosków, wydawania decyzji oraz wypłaty świadczeń.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w okresie zasiłkowym 2018/2019 przyjmowane były w siedzibie Ośrodka przez dwóch pracowników GOPS w Ustce realizujących zadanie. Wnioski składane osobiście przez wnioskodawców weryfikowane były przez pracowników, wskazywane były braki do uzupełnienia. W przypadku wniosków elektronicznych osoby były informowane telefonicznie bądź mailowo o konieczności dokonania uzupełnień we wniosku.

Decyzje doręczane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub odbierane były osobiście przez świadczeniobiorców.

Wypłaty świadczeń wychowawczych realizowane były zgodnie z harmonogramem wypłat ustalonym w Ośrodku, na rachunek bankowy wskazany przez wnioskodawcę we wniosku. W wyjątkowych sytuacjach istniała możliwość wypłaty świadczenia w formie gotówkowej, w kasie, która znajdowała się w budynku Urzędu Gminy w Ustce. W okresie świadczeniowym 2018/2019 wypłaty w formie gotówkowej realizowane były dla 4 rodzin [akta kontroli str. nr 115-116].

W okresie świadczeniowym 2018/2019 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustce nie realizował udzielania świadczenia wychowawczego w formie rzeczowej. W sytuacji

podejrzenia marnotrawienia przyznanych świadczeń dokonywane były przez pracowników socjalnych (niejednokrotnie też przez asystenta rodziny) kontrole wydatkowania ww. środków i podejmowane były działania naprawcze, pomocowe rodzinie i prewencyjne [akta kontroli str. nr 114].

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych Zespół kontrolny zweryfikował na podstawie karty świadczeń osoby terminowość dotyczącą wypłacanych świadczeń wychowawczych dla poszczególnych wnioskodawców w badanej próbie [akta kontroli str. nr 123-219].

Kontrola terminowości przekazania należności stronom nie wykazała opóźnień. Terminy określone przez wiążące przepisy prawne, w tym art. 21 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zostały zachowane.

Stwierdzone nieprawidłowości	Brak
Ocena kontrolowanej działalności	Analiza przedłożonej dokumentacji, złożonych oświadczeń oraz uzyskanych informacji wykazały, że GOPS w Ustce realizuje zadania wynikające z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w sposób prawidłowy. Przedmiotową działalność Zespół kontrolny ocenił pozytywnie .
Zalecenia / Wnioski W związku z powyższymi ustaleniami oraz brakiem nieprawidłowości w całości kontrolowanego obszaru, <u>odstępuje od wydania zaleceń pokontrolnych</u> .	
Pouczenie: Informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.	

WOJEWODA POMORSKI

Dariusz Drelich

- bez wpływu z jawnosci
25.01.21

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU

Wydział Polityki Społecznej

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 58 30 77 287, fax: 58 301 43 37

www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

akceptuję

